

GYERGYÓI ÚJSÁG

A MAGYAR PÁRT PROGRAMJA ALAPJÁN.

Előfizetési árak:

Egy évre 200; félévre 100; negyedévre 50 Lei

Hirdetések milliméter díjszabás szerint.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Felelősszerkesztő:

Dr. SÁNDORY MIHÁLY

Kiadó lapfőigazgató:

MÁRK ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Regele Ferdinand-ut 33. sz. (Sándory-ház.)

Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 2-3-ig.

Telefon: 14.

Köszönetnyilvánítás.

Az Országos Magyar Párt esikvármegyei tagozata ezúton is testvéri szeretettel mond köszönetet mindenkinek, akik a pünkösdi Székely Népművészeti kiállítás megrendezését munkájukkal támogatták s akik gyűjteményeik vagy értékes tárgyaik rendelkezésre bocsátásával a kiállítás színvonalát biztosították.

Vizsgáznak a gyermekek.

Megkezdődtek a vizsgák. Ezelőtt, a hajdani békeévekben a gyermekek részére ez egy kis időszaki drukkot jelentett, hogy azután annál jobban és nagyobb kedvvel dobhassák be magukat a nyár örömeibe; a szülők is lelki jókedvvel siettek az évszázó vizsgákra és ragyogott az arcuk az örömtől, mikor ártatlan gyermekeik vagy felnőtt fiaik is egy évi küzdelmes tanulásnak jó eredményét prezentálták eléjük.

S most? A gyermek szorongva megy a vizsgabizottság elé, mert hátterben mindig ott leselkedik a gond, hogy vajjon sikerülni fog-e azoknak a tömértelen kérdéseknek megfelelni, amelyek tőle emberfeletti készséget és munkát igényelnék, és mivel a legkisebb gyermek is már tisztában van vele, hogy mit jelent szülei nézve is egy eredménytelen vizsga.

S a szülő? Még akkor is gondterhes a homloka, mikor győzelmesen kerül ki gyermeke ebből a lelki torturából és minél több osztályról viszi haza gyermeke bizonyítványát, annál nagyobbak a gondok, mert hiszen akkor előtérbe kerül az elhelyezkedés vagy továbbtanulás égető gondolja.

Igen, az eddigi békebeli vizsgák öröme most már elszállott, mint a köd, hogy helyet adjon a kínzó gyötrődéseknek és aggodalmaknak.

A régi gyermek az iskola padjában meg tudott maradni gyermeknek, most azonban már ő is egyik küzdője lett fájának és nemzetének.

Eddig a pályaválasztás és elhelyezkedés kérdése csak akkor aggasztotta szülőket és gyermeket egyaránt, mikor már közvetlenül előtte állottak; most azonban már a zsenge gyermekkorban előre veti árnyékát az a gond, különösen nálunk, kisebbségeknél, akiknek részére oly kevés hely áll az elhelyezkedésben rendelkezésre, akik az életben minden legkisebb pozíciót is véres verejtékkel kell magunknak kivívniuk. És ezzel még soha sem szűnt meg az élettel való szörnyű viaskodás, mert mindig Damokles kardjaként függ feje felett felettesei önkényeskedése, a kormányhatalom örökös chaotikus rendelet tömege, amelyek máról-holnapra kibillenthetik őt abból a taposó malomból, amelybe talán még bele sem melededett.

És csoda-e, hogyha ez az örökös

félelem, ez a folytonos bizonytalanság kiöli gyermekeinkből az önbizalmat, ez a folytonos másoktól való függés félénkké, alakoskodóvá, hizelgővé és gerinctelenné teszi őt?

Hiszen eddig is meg voltak mindig ezek alázatoskodások a feletteseikkel szemben, de ezek csak kivételes esetek voltak, amelyeknek célja csak a mindeáron felfelé való törekvés volt. Most azonban az éhes embernek a pusztá megélhetésért való küzdelmévé fajult el ez, amely nem tud tekintettel lenni senkire.

Szomorú állapotok, szomorú gyermekek és még szomorúbb szülők!

A mai gyermek már nem gyermek, hanem egy korai agg. Otthon a családi körben már gyermekkorában megismeri szülőinek gondterhes arcáról az emésztő gondot, a heroikus küzdelmet a mindennapos sovány kenyérért, amelynek megszerzését úgy gondolja, még nehezebbé teszi ő is az ő iskoláztatásával.

Az iskolában pedig bárhogyan is iparkodnak vele elfelejtetni az otthon kapott szomorú benyomásokat, még sem tudják teljesen kitörölni lelkéből ezt, mikor számos és számos iskolapajtásától hallja jelenteni, hogy a tandíjat nem tudja azért befizetni, mert az apja nem tudott „huzatni“.

Szegény gyermekek és szegény szülők! Mikor tudtok már egyszer egy kissé felszabadulni ezektől a rettenetes gondoktól, mikor tudtok egyszer legalább egy pillanatig örülni az életnek, mikor tudtok legalább egy percre reménnyel nézni a jövőbe, mikor tudjátok már egyszer gyermekeitek arcán meglátni az életörömet, a vidámságnak, a kedélynek és örömek piros rózsáját, mikor tudtok már egyszer felszabadulni ettől a folytonos elnyomottság és alárendeltség érzetétől?!

Mikor? Ugy-e nem tudtok feleletet adni reá?

Régi vizsgák, az örömek, valódi gyermeki lélek vizsgái, mennyire elszomorodtatok? A gyermeki jókedv piros rózsái mennyire eltűntek a ti arcotokról.

Vigasztaljon azonban az a tudat, hogy ez a szülőitekkel való együtt-szenvedés még jobban meg fog edzeni titeket az élet küzdelmeivel szemben, hogy így a szülőitekkel való együttes küzdelem ezt a küzdelmet is könnyebben elviselhetővé teszi számotokra.

Vizsgáló gyermekek, szívünk minden dobbanása, lelkünk minden rezgése csak a tiétek, életünk célja is csak ti vagytok egyedül.

A kisebbségellenes és a falvakat megnyomorító egészségügyi törvény.

Willer József nagy beszéde a kamarában.

A kamara június hó 18-iki ülésében a civillistavita után az egészségügyi törvény tárgyalására tértek át. Az első szónok Willer József magyarpárti képviselő.

— Franciaországban, vagy Angliában ezt a törvénytervezetet vita nélkül elfogadták volna, esetleg azt kifogásolva csupán, hogy az egészségügyi személyzet kinevezését túlságosan centralizálták. Ezzel a rövid bevezetéssel úgy hiszem, ki is fejeztem a törvénnyel szemben felfogásomat. Dícséretreméltó szándék és nagy felkészültség jellemzi a törvénytervezetet, amely azonban hazai viszonyainknak egyáltalán nem felel meg. A javaslat nagyszerű egészségügyi intézményekkel szándékozik ellátni bennünket, de hogy az ezek fenntartásához szükséges anyagi eszközöket honnan teremti elő az ország, arról nem beszél.

— Doktriner munka, amelynek elkészítésénél nem vették figyelembe a gyakorlati élet hatalmas törvényeit.

— Az egészségügyi személyzetnek a jelen törvényben lefektetett rendelkezések szerint történő kiválasztása és megszervezése éles ellentétben áll az önkormányzat és decentralizáció elvével. Az ugynevezett központi tanácsnak döntő szava lesz a kinevezések, megerősítések, előléptetések, áthelyezések és nyugdíjazások ügyénél. A tanácsnak ez a törvényben biztosított hatalma addig terjed, hogy a kinevezési előterjesztéseknél a miniszter kénytelen lesz azt

kinevezni, akit a tanács ajánl.

— Hol van itt a miniszteri felelősség, hol maradtak a decentralizáció annyiszor hangoztatott jelszavai? Nem hiszem, hogy a miniszterelnök ur, vagy a belügyminiszter, ismernék ezt a javaslatot, amely távolról sem nevezhető decentralizációs és ellentétes az új közigazgatási törvény szellemével. Ha ez a törvényjavaslat változatlanul marad, a községek és a megyék még afelől sem intézkedhetnek, hogy ők maguk nevezzék ki orvosukat, ami pedig kisebbségektől lakott területekre nézve azt jelenti, hogy olyan orvosok kerülnek oda, akik a lakosság nyelvét nem értik.

— A központi bizottság működése arra fog irányulni, hogy a kisebbségi elemeket kitelepítse az egészségügyi testületből, s nekünk pedig még csak az a lehetőségünk sem marad, hogy ezekért a minisztertől jogorvoslatot kérjünk. Az iskoláink körül folyó gyászos küzdelem ki fog terjedni erre a területre is s a központi egészségügyi tanácsnak olyan szerepe lesz, mint a közoktatásügyi minisztériumban az iskoláink megnyomorítására felállított állandó bizottságnak.

Willer ezután sorra vette a törvényjavaslat egyes rendelkezéseit. Különösen kifogásolta a 70-77. szakaszokat, amelyek előírják, hogy a községek kötelesek menházakat és betegápoló házakat felállítani és az egészségügyi személyzetet fizetni. A rendelkezés óriási terheket je-

lent a máris tulterhelt községekre. Igaz ugyan, hogy a törvény nem zárja ki a megye, vagy a minisztérium támogatását, ha a terheket a község nem bírja el. De ki lesz hivatott arra, hogy elbírálja egy község anyagi teherviselőképességét és a döntés ilyen formák alapján fog megtörténni. Alapos aggodalommal nézhetünk a törvény végrehajtása elé, mert hiába dicséretre méltó a törekvés és szép a szándék, ezek a rendelkezések állandó kellemetlenségeket fognak okozni. Fognak jönni kormányok, amelyeknek kormányozható lelkiismerete, visszaélve a törvény lehetőségeivel, azokat politikai célokra fogja felhasználni.

Beszéde további részén a munkások gyógyszerrel való ellátásával, a betegsegélyző és orvosi gyógyszerárak kérdésével foglalkozott.

A munkás a betegsegélyzőnél nem azt a gyógyszert kapja, amire szüksége van, hanem ami éppen momentán található.

A járási orvosok is kötelesek ilyen kis kézi gyógyszerárakat tartani maguknál s azok igen sok esetben nem egyebek egy kis ládában egymásra dobált gyógyszerhalmaznál, amelyben az egyes anyagokat inkább csak a szaguk után lehet megismerni. Elgondolható, hogy az orvos indiszpozíciója, vagy náthája milyen kellemetlenségeket lehet a forrása. Teljesen helytelen, hogy a nyilvános gyógyszerárak igénybevételétől a munkásokat eltiltják, eltekintve attól, hogy a betegsegélyző gyógyszerárak fenntartása nagy kiadásokat is jelent. Hivatkozik Franciaország példájára. Itt ezt a kérdést már régen rendezték, a munkások szabadon szerezhetik be gyógyszereiket, bármely szindikátusi orvos segítségét igénybe vehetik és a helyzettel teljesen meg vannak elégedve.

A törvényjavaslat foglalkozik a jótékonyági egyesületek tömörülésével. Az erről szóló szakasz első része fakultatív van tartva, míg a második része kötelezőleg írja elő az Unióba való tömörülést, úgy hogy a jótékonyági egyesületek nem tudják, hogy mihez tartásuk magukat. A 473-ik szakasz a gyűjtések napját szabályozza s arra 1—10 napig terjedő időt engedélyez. Félt, hogy ez a rendelkezés nem jóhatású s csupán a község kimerülését fogja elidézni.

Beszéde végén kijelentette, hogy a törvényjavaslatot nem szavazhatja meg, mivel az a tulajdonságos centralizáció szellemében készült és nagy anyagi terheket ró a községekre.

Sándor József az iparosok sulyos adói ellen.

Sándor József, a Magyar Párt szenátora, a kamara keddi ülésén terjesztette elő az iparosságnak elviselhetetlenné vált sulyos terhet, amit a különböző adókkal ráhárítottak.

Bejelentette az iparosságnak azt a magatartását, amely odairányul, hogy kénytelenek lesznek beszüntetni az egész vonalon üzemükben a munkát.

Sándor József napirend előtt tette meg előterjesztését a következőkben:

Az iparosok a nagy munkahiány miatt képtelenek az eddigi adóterhek viselésére és épen ezért már az adókövetések kezdetén tiltakoztak minden újabb adóemeléssel szemben. Tiltakozásukat azonban figyelmen kívül hagyták, jól lehet ennek nemcsak a kereseti adóemelések lettek a következményei, hanem az az újabb, az iparosok által nem is sejtett forgalmi adórendszer, mely szerint a tulajdonosra szabott adóalap ötszöröse után vetették ki a 2-2 százalékos forgalmi adót. Ez újabb 11 százalékos adónak felel meg, amit az iparosok semmi körülmények között sem képesek bevállalni, vagy megrendelőikre áthárítani. Így hát 25 százalékos adókules szerint adózik, mint a leggazdagabb és legteherbíróbb osztályok bármelyike. Azonban ezeken kívül a szociális munkásvédelemnek csaknem minden terhet az iparososztály viseli. Csak egy munkásért és egy tanoncért évi ezer lejjel adózik. Ezenkívül a beteg munkásnak fizetendő egy heti bér. A munkás szabadságidejére fizetendő napibérek. A munkásbalesetbiztosítások. A tanoncotthonok fenntartása minden alkalmazott után hetenként 2 lej. De a város háztartásának csaknem minden terhe is az iparosok nyakába szakadt. A kövezetvám helyett bevezetett áru-taxából befolyó 7—8 milliót csak iparosok és kereskedők fizetik. Egyéb városi taxából befolyó 11-6 milliónak 25 százalékat csak iparosok fedezik, holott a lakosoknak két százaléka iparos. Ezért követeli az iparosság a forgalmi adónak teljes eltörlését. Követeli, hogy addig is, míg a törvényhozás ebben az igazságos kérdésben határoz, rendeletileg függesszék fel a forgalmi adó kivetését és behajtását. Amennyiben ezek az újabb érvelések ismét eredménytelenek lennének, akkor az ország össziparosai beszüntetik üzemüket és munkásaikat elbocsátják.

— Itt egy szociális kérdés — mondotta Sándor József — amelyen át a Magyar Párt beszél őszintén és igazán és kéri az illetékes

tényezőket a régi latin kiáltással, hogy Fiat justitia, aut pereat mundus, legyen igazság, vagy vesszen a világ.

Nem veszik el a korcsmárosoktól az italmérési engedélyeket.

Az utolsó pillanatban módosították a szesz-törvény erre vonatkozó intézkedéseit.

Megirtuk, hogy a parlament nagy többséggel megszavazta a szesz-törvényjavaslatot, miután Madgearu azzal fenyegetőzött, ha a parlament nem járul hozzá, hogy a javaslat változatlanul törvényerőre emelkedjék, lemond. Az utolsó pillanatokban azonban Madgearu is hozzájárult egy olyan rendelkezés módosításához mely több mint ötvenezer egzisztenciát döntött volna romlásba.

Annál a paragrafusnál, amely a törvény életbelépésének napján az összes italmérési engedélyek érvényességét megszünteti, Hegedüs képviselő újra módosító javaslatot nyújtott be, amely kimondja, hogy a jelenlegi tulajdonosok nem veszítik el italmérési engedélyüket és csak a jövőben az új engedélyeknél kell pályázatot tölteni a községektől kérni az italmérési engedélyt.

Madgearu pénzügyminiszter végül is hozzájárult ehhez az indítványhoz és azt a kamara meg is szavazta. Ez a módosítás rendkívül nagy jelentőségű, mert az országban több mint ötvenezer korcsmáros van, akiket az a veszély fenyegetett, hogy a szesz-törvény megszavazása után márról-holnapra elvesztik egzisztenciájukat és a községek árlejtéseinek csak mint pályázók szerepelhetnek. Így azonban a szerzett jogok érvényben maradnak és csak az ezután megürülő italmérési engedélyekre fognak a községek pályázatot kiírni.

Ki akar papnövendék lenni?

Nagyméltóságú és főtiszelendő Püspök Urunk az alábbi felhívást küldötte az iskolák igazgatóihoz és a plebános urakhoz:

„Felhívom azon középiskolát végzett ifjakat, akik hivatást éreznek a papi pályára, hogy f. évi augusztus hó 1-én a gyulafehérvári papnövendéket felvételre személyesen jelentkezzenek.

A sajátkezüleg irt felvételi kérések legkésőbb július 24-ig a plebánia útján hozzám küldendők. A kéréshez csatolni kell a következő okmányokat: 1) keresztlevelet (nem állami anya-

Egy nagyhét egy tiszamenti községben.

„Mint az örült, ki letépte láncát,
Vágatott a Tisza a rónán át,
Zugva, bögve törte át a gátot,
El akarta nyelni a világot!”

A vármegyék határai kiigazításakor a Nagykunság és a Jászság közé a Tisza mentén beékelődő egy pár hevesmegyei községet a Jászság és a Kunsághoz csatolták. Ezen községek egyikében, T. R. községben az 1880-as évek végén történt a következő eset.

A községben négy hivatal és öt nagy uradalom van. Vallásra nézve a túlnyomó rész evangélikus, egy kis rész római katolikus. A katolikusoknak egy kis templomuk van. A hitközség, mint filia, K. ... és városhoz tartozik. Pap csak temetések alkalmával látható T. R. községben. A három nagy ünnepre a hitközség kérésére és költségére az egri érseki hatóság küldött egy szerzetes papot.

A nagyhét április hó 5—11-ik napjain volt. A tiszviselő az egész bójtón a passziót tanul-ták, hogy ennek elénklésével a nagyhéti szertartások magasztosságát emeljék.

Nagyszombat. A szerzetespap nem érkezett meg. A dohánybevéltő hivatal főnöke, aki az egyház gondnoka, táviratoz Egerbe, hogy a szerzetes pap elindult-e? Válasz: Nagykedden a reggeli vonattal elutazott. Az utolsó vasúti állomásról, Abádszalókról, mely 15 km-re van, távirat: A szerzetes pap megérkezett. Küldjenek azonnal kocsit, mert a Tisza vize árad. A rendes álláson felül van 150 méterrel és ha a gáton áttör, T. R. községbe való jutás teljesen lehetetlen.

Az egyik uradalomból egy kocsit négy lóval a gondnok rendelkezésére bocsátanak. A kocsit délelőtt 9 órakor utnak indul. A helybeli vízszabályozó mérnöki hivatal jelzi, hogy a Tisza helyben 140 cm-rel a rendes állásán felül

emelkedett. Délután 2 órakor Abádszalókról távirat: A kocsit megérkezett, de nem indulhat utnak, mert a Tisza a gátat minden percben áttörheti és ha a kocsit az utban találja, feltétlenül elsodorja. Délután 4 órakor a helybeli mérnöki hivatal kidoboltatja, hogy mindenki készüljön el a legrosszabbra, mert a Tisza a rendes állásánál 180 centiméterrel magasabbra emelkedett.

Mindenki pakol. Gyümölcsfákra, eperfákra két-három méter magasságban kivágott akác-fákat raknak fel és úgy polcokat csinálnak, ezekre a polcokra nádkéveket, butorokat, ágyneműket és az élelmi szereket felrakják. A házak padlására nem tehetnek fel semmit, mert azok vályogból vannak és tapasztalat szerint a vízben egy fél nap alatt elázna és összeomlanak.

A marha és lóállományt összetereik és a községtől 20 kilométerre fekvő P. T. pusztára hajtják, mert arról tudják, hogy a régi időben, amikor még gátak nem voltak és a Tisza kiáradt, az árvíz odáig el nem jutott.

Délután 6 órakor a faluban lévő összes kutak a Tisza vizeze nyomására vízzel teljesen megtelnek, sőt kifolynak és az udvarokat kezdik vízzel elárasztani.

A szolgabírói hivatal távirati jelentésére Szolnokról este 8 órakor két kis gőzhajó által vontatott két buzaszállító hajón két század katonaság érkezik.

A Tisza egyre nő. A katonaság fáklyákkal vannak ellátva. Fáklyákat gyújtanak és a Tiszagáton sorakoznak. A gátörök a rőzsekévéket a gátra rakják és a szokásos cövekkel odaerősítik, hogy a gát magasabb legyen, mert az árvíz már a gát felszínéig emelkedett.

A katonák két sorban állanak a gáton és a két sor katona lábainál a sor között vannak a rőzsekévék. A víz szivárog már a rőzsekévéken át. A falu lakossága: férfi és nő, kivétel nélkül, kosarakkal hordja a földet és a szálmástrágyát a gátra, hogy eldugják a vizet ke-

resztülfolyását és magasabbra emeljék a gátat.

A szolgabírói rendelkezése a föld és trágyahordók két részre oszolnak. Egyrésztük pihen, a másik dolgozik és felváltva.

Folytonos félelem és rettegés közepette virradt T. R. község lakossága nagycsütörtökre.

A katonaság fáradt. A nép teljesen kimerült az éjjeli munka és rettegés között. A víz még árad. A szomszéd községek segítségére nem jöhetnek, mert hasonló veszélyben forognak.

Étkezésre gondolni sem lehet, mert mindenki a védekezési munkálatokkal van elfoglalva és az élelmi szerek a bekövetkező veszedelemre való tekintettel már be vannak csomagolva és a mentő polcokra fel vannak rakva.

A szolgabíró gondossága utolérhetetlen, mert már jóelőre gondoskodott az élelemről. Kora reggel távirati uton az alispánhoz kimerítő jelentést tett és ennek volt köszönhető, hogy Szolnokról délután 5 órára egy gőzhajón élelmi szereket küldöttek.

Nagycsütörtök estére jutott a veszélyben lévő község. Sem a mise, sem a lamentációk nem tartattak meg. Nem volt pap és ha lett volna, sem lehetett volna a néppel megtartani, mert a nép az árvíz ellen védekezett.

Késő este a katonaságot felváltották, amennyiben Szolnokról más két század katonaságot küldöttek. Ezek pihentek voltak, de a védekező lakosság teljesen ki kezdett merülni.

Nem volt kimélet. Földesur, gazdatiszt, tiszviselő, kereskedő, földmivelő és iparos mind dolgozott. Rettegés és félelem között telt le az éj, mert az árvíz egyre nőtt és a Jászság felől kezdett fújni a szél. A kiáradt Tisza úgy hullámzott, mint a tenger.

Nagypéntek. Öregek, gyermekek és betegek éhségről panaszkodnak. Szolnokról az élelmiszeres hajó még nem érkezett meg. A Jászság felől a szél még erősebben kezdett fújni és

könyvi kivonat). 2) bérmlási bizonyítvány. 3) iskolai végzettségről szóló bizonyítvány. 4) az illetékes plebános ajánló levele. 5) orvosi bizonyítvány.

A hittanár kimerítő és lelkiismeretes információját közvetlen küldje be hozzám.

A személyes megjelenés kötelező és csak indokolt esetben tekintek el tőle.

Azok folyamodhatnak, akik baccalaureatusi bizonyítvánnyal bírnak, vagy baccalaureatusra jogosultak, s e vizsgát letenni akarják. A felvett növendékek ellátásáról és kiképezéséről a papnevelőintézet gondoskodik, az első legszükségesebb tudnivalókat a felvétel után minden egyessel közölni fogja az intézet elöljárósága.

Alba-Julia-Gyulafehérvár, 1930. május 30.

Gusztáv Károly s. k.
erdélyi püspök.

HIREK.

— **Úrnapja.** Úrnapjának nagy ünnepe a szokásos körmenettel és a hívők nagy sokaságának részvételével ünnepeltetett meg.

Az ünnepség külső fényét emelte a tűzoltóság fegyelmezett testületének részvétele és a még fiatal cserkészcsapat asszisztálása.

A főtér felállított oltároknál az Ipartestület Dalköre szerepelt.

— **Szt-Imrezarándoklat Magyarországra.** Magyarország a f. évben nagy Szt-Imre ünnepségeket rendez, amelyekre a világ összes katolikusai hivatalosak és ahonnan már is rengeteg zarándokcsapat jelentkezett.

A zarándokcsapat megszervezése Romániában most van folyamatban; a gyergyói részek megszervezésével és vezetésével Főtiszt. Szabó György apát van megbízva.

A zarándokcsapatban való részvételre f. hó 25-ig lehet jelentkezni a helyi plebánia hivatalánál.

Egy személynek összes költsége mintegy 3500 lejt fog kitenni.

— **Demeter Róbert,** a kiváló festőművész súlyos betegen fekszik gyergyószentmiklósi lakásán.

Az egész várost leverte a szomorú hír, mert Demeter Róbertnek, ennek a nagy székesi festőművésznek, mindenütt s így itt is igen sok őszinte tisztelője és barátja van. Bntegszobáját egymásután hagyják el tisztelői és barátai, kik őszintén óhajtják, hogy súlyos betegségéből mielőbb felépüljön.

az óriási hullámok kezdik a gát rözsével, földdel és szármástrágyával magasabbra emelt részt csapdosni. A gáton álló katonaság derék-övéig felcsarja a szél a hullámokat. A hullámok által a töltésen ütött réseket már-már alig lehet pótolni.

Délután 5 órára az élelmiszeres hajó megérkezik. Nagy szükön jut, akinek jut egy darab kenyér és egy darab sültus. Az árvíz még nő, a szél a Jászság felől még erősebben kezd fújni.

Eltelt Nagypéntek. Elmaradt a csonka mise, el a passzió és el a lamentációk éneklése. Az éjjel borzalmakkal telt el, mert csak hajszálon mult, hogy a Tisza át nem törte a gátat!

Nagyszombat. Minő reggel! Az emberek arca a rettegéstől és a fáradtságtól halálsápadt. Zug a szél és óriási moraj hallatszik, mintha a Tisza valahol fent áttörte volna a gátat és mindent pusztítana az áradat!

9 órára hajlik az idő. A szél egyre erősödik és már-már orkánná fajul és a távolból oly hullámokat gördít, hogyha azok ideérnek, az összes gátakat áttörik és a községet a föld színéről elseprik.

A két templom tornyában zugni kezdenek a harangok, mintegy jelezve a végveszedelmet, de nem következett be a végveszedelem, mert a harangok zugása a nagypénteket gyászoló harangszó felszabadulása volt, mely elűzte a veszedelmet, mert a szél szünni kezdett és nyugati szél helyett keleti szél támadt, mely a Tiszagátról elűzte a hullámokat.

Husvét napján. A szerzetes pap megérkezett. A husvét nagymise után körmenetben kivonulnak a gátra és látva, hogy az árvízveszedelem elmult, „Feltámadt Krisztus e napon!” oly lelkesedéssel és áhitattal énekelte a nép, mint azelőtt soha, egy husvét napon!

Ferenczy Dénes.

— **Kirándulás a Gyilkostóhoz.** A Szt-Ferencendi Nővérek marosvásárhelyi leánygimnáziumának I—III. osztályos növendékei mintegy 30-an három nővér és Bikkfalvi István hitoktató vezetése mellett f. hó 18-án kirándulást tettek a Gyilkostóhoz.

A növendékek megelőző éjjelre a gyergyószentmiklósi zárdában háltak meg, ahonnan kora reggel indultak ki a Gyilkostóhoz.

— **A Kereskedői Kör nyári mulatsága** július hó 13-án a Marosfőn lesz megtartva. A rendezőség gondoskodni fog olesó autóbusszjáratokról, melyek reggeltől estig állandóan fognak közlekedni. Belépő díj nem lesz. Este lampionos sátrak mellett pazar tűzijáték fogja a közönséget szórakoztatni.

— **A Gyergyószentmiklósi Leányklub** majálisa a lehető legjobb hangulatban folyt le mult vasárnap. Dél előtt kevesen, de délután, különösen estefelé annál tömegesebben mentek ki a Magasbükkebe, s a jókedv egész késő estig tartotta együtt a kirándulókat.

— **Koncert.** A nagyszebeni theológia énekkara f. hó 22-én, vasárnap este 9 órai kezdettel a Laurenty nagytermében hangversenyt rendez. A programban híres román zeneszerzők darabjai vannak felvéve.

Belépődíj tetszés szerint

— **A gyergyószentmiklósi nyári fürdő** új kezekbe került. Dr. Makkay Domokos ügyvéd a fürdőt teljesen rendbe hozatta, több célszerű újítást hozott be, a többi között ötven új kabint építtetett, úgy hogy az eddigi kezdetleges fürdő most már kényesebb igényeket is kielégít. Sajnos, az eddigi hűvös, esős időjárás nem kedvezett a fürdőzésnek, de remélhető, hogy a melegebb idő beálltával a közönség szívesen veszi a minden tekintetben kényelmét szolgáló újításokat és szorgalmasan látogatja az egészsége hasznos és testet edző hideg fürdőt.

— **Megkezdődtek a vizsgák.** Városunk összes iskoláiban a miniszteri rendelet értelmében az előadások megszűntek és f. hó 18-án az évrő vizsgák megkezdődtek.

— **Tovább folynak a magyar-román gazdasági tárgyalások.** A nemrég Budapesten megkezdett magyar-román gazdasági tárgyalások tovább tartanak és hírek szerint a legjobb mederben folynak.

A román-magyar gazdaság tárgyalások után a cseh-magyar tárgyalások fognak megkezdődni.

— **Végre bevezetik a telekkönyvi rendszert az egész Romániára.** A kamara keddi ülésén napirend előtt Ducak ukrán képviselő kérte, hogy a telekkönyvi rendszert az egész országban minél előbb vezessék be.

Mihalache földmívelésügyi miniszter hangoztatta, hogy a kérdésnek ő is nagy fontosságot tulajdonít, miért is az ősz folyamán már kész törvényjavaslatot is fog erről a kamara elé terjeszteni.

— **A skarlátjárvány Szárhegyen** tovább dühög. Eddig 120 megbetegedés történt halálessel. A hatóság az iskoláztatást beszüntette, valamint eltiltotta a gyermekeket az utcán való csoportos játszástól. Az iskolai inspektor ellenben elrendelte, hogy az évrő vizsgákat a rendes időben meg kell tartani. Nem mindig jó, ha a jobb kéz nem tudja, mit csinál a bal. A hatóság hiába hozza a legüdvösebb intézkedéseket, ha a lakosság indolenciája — mint itt is — az intézkedéseket nem törődőmségével meghiusítja. Szárhegyen ugyanis az az eset áll fenn, hogy a ragályos betegségtől megtámadott családok egyes tagjai nemcsak hogy akadálytalanul érintkeznek egymással, de egészséges családokat is megfertőznek érintkezésükkel. A piros járványcedulát ugylátszik disznak tekintik a kapukon.

— **Figyelmeztetés.** A Román Nemzeti Bank a 20 és 5 lejes papírpénzeket 1930. szeptember hó 1-ig a forgalomból teljesen kivonja és azokat éreppénzzel cseréli fel, miért is felhívják mindazok, akik ezen papírpénz nemekkel rendelkeznek, hogy azokat a fent említett határidőig a bank székhelyén Bukarestben, vagy annak fiókintézetéinél, Csikszeredában a prefektúrán levő fióknál váltsák be, mert ezen határidő után ezen pénz nemek értéküket veszítik.

Az Urania mozgó hírei.

25—26 án, szerdán és csütörtökön

A sankingi fogoly.

William Heines és Anita Page ebben a nagy szabású kínai kalandor drámában Egy különleges nagy attrakció, melynek millióje csodálatos és magával ragadó szűzsége, valamint a rendezés nagyvonalúsága minden dicséretet megérdemelnek.

28—29-én, szombat—vasárnap

Asszonyok ostroma

hatalmas felépítésű, nagy kiállítású dráma John Gilberttel a főszerepben.

Utban:

A hangos film.

— **Koszorúmegváltás.** A gyergyószentmiklósi lat. szertartású Oltáregyesület özv. Lázár Jánosné elhalálása alkalmával koszorúmegváltás címén 500 lejt adományozott a gyergyószentmiklósi Árvaháznak.

— **Iparművészeti tanfolyam városunkban.** Pesti tanulmányutjáról hazatérve a városunkban oly előnyösen ismert Szmuk Flóra jul. 1-től megkezdte varró és szabászati tanfolyamát, melyet iparművészeti kurzussal bővit ki. A varrótanfolyamon mindenki elkészítheti, éppugy mint előző években legegyszerűbb és legelegánsabb tolettjeit, ismerőseinek ruháit és így a csekély tandíj sokszorosan megtérül. Bár Szmuk Flóra tudásához nem kell kommentár, mégis megemlítesre méltó, hogy a temesvári gyermekruha-kiállításon ruhái az első díjat nyerték és oklevéllel tüntették ki, oly tökélyre vitte tudását.

Az iparművészeti kurzus k. b. 3 hetet vesz igénybe, amelyen elsajátíthatók Lencsibabák, Stybabák, autóbabák, groteszkbabák, állatok és raffiatáskák elkészítése, egyszóval az iparművészet körébe tartozó munkák. Erre a tanfolyamra külön is be lehet iratkozni.

Szmuk Flóra által készített baba megtekinthető Merza és Bocsanecz urak kirakatában.

Bővebb felvilágosítással szolgál és beiratkozásokat elfogad Szmuk Sándorné, Calea Reg. Ferd. 25. (postával szemben).

Hölgyeim! használjuk ki ezt a ritka és kedvező alkalmat és siessünk beiratkozni! 2—1

— **Megbomlott a liberális párt.** Károly király hazatérése súlyos válság elé állította a liberális pártot, amely annak idején kimondotta Károly akkori trónörökösnek az országból való száműzését.

Most a kamarakeddi ülésén Bratianu Gheorghe, mint a régi liberális pártból kilépettek vezére, a liberális párt nevében hűségnyilatkozatot tett Károly királlyal szemben.

Asszonyok! Leányok!

tanuljanak meg gyorsan és szépen szabni, varrni a szabászati varróiskolában!

.Vidékieknek lakás ugyanott.

A legszebb ruhák féláron készülnek!

Gyergyószentmiklós, Csiki utca (Tekerőpatak ut) 9 szám. Csiby-ház.

* A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy a szobafestő és mázó iparomban önállósítottam magam. A legújabb divatu külföldi mintalap kollekcióból van választékom. A legolcsóbb, izléses, jó munkát felelősséggel végzek. A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri Simon Lajos, szobafestő és mázó, Meszes-utca 17 szám.

* Ha butorra van szüksége, tekintse meg Hegyesy Lajos asztalosmester raktárát, ahol kemény és puhafa hálók állandóan raktáron vannak. Nagy raktár mindenféle hajlított butorban. Megrendelésre bármilyen asztalosmunkát jutányos áron vállalok. Gheorgheni, Reg. Ferdinand 74.

E hó 24-én d. e. 11 órakor önkéntes árverésen, esetleg szabad kézből értékesítetik egy 12 HP-es és gőzcséplő-garnitúra összes szerelkeivel.

Bővebb felvilágosítást Ditróban Benedek István ad.

KÖZGAZDASÁG.

Meddig tart még a mai lehetetlen gazdasági helyzet?

Minden nyomorúságból az ember, mikor már lehetetlennek érzi magát, viccet szokott gyártani.

A jelenlegi helyzetre nagyon jellemző a következő vicc:

Egy ur lapot olvasva megy az utcán, mikor háta mögött valaki megveregeti a vállát.

A lapolvasásban elmerült ur anélkül, hogy hátra is nézne, az újságból pedig, hogy fel is nézne, hátraszól: „Nekem sem fizetnek.”

Ebben a három szóban benne van a mai gazdasági helyzet egész tragédiája. Először is az, hogy mindenki mindenkiben láthatatlanul is hitelezőjét nézi, másodszor pedig az, hogy senki sem tud fizetni, mivel egyrészt és legfőképpen nincsen kereset.

A pénz mint egy félénk nyul, behuzódott odujába, s úgy látszik nincsen hatalom, amelyik ki tudná onnan piszkálni.

A mai helyzet nem csak az adósra nézve tragikus, hanem a hitelezőre is, mivel minden hitelező egyben adós is, s minden adós egyben hitelező is. A hitelező kényszeríti az adóst, az adós hitelező ezt a nyomást továbbítja az ő adósára, az eredmény — semmi. Nincs aki fizessen, még a legjobb módu ember sem, mert a gazdasági vérkeringésből kiesett annak lelke és célja: a pénz.

A hitelezőnek tehát nem áll érdekében az adós tovább sanyargatása, mert célját, hogy pénzt lásson, amugy sem éri el; viszont az adósra nézve is ez a kényszerű moratorium nem megoldási mód, mivel időközben megeheti egész vagyonát a kamat. Legfennebb csak arról van szó, hogy nem ma, hanem holnap megy tönkre.

Minden ember, legyen kicsi vagy nagy, azt kérdi ma társától: mikor lesz már vége? mert bármilyen hihetetlen választ is kap kérdésére, úgy gondolja, hogy mégis legalább egy kis biz-

tatást fog kapni a jövőre nézve. Ha pedig semmi feleletet nem kap kérdésére, kölcsönösen megállapítják, hogy: ez már nem mehet tovább, ezt a nyomorúságot még tovább fokozni lehetetlen.

S miközben így folynak a meditatások, az idő szép lassan telik, a tavasz után jön a nyár, nyár után az ősz, és egyszer csak itt van a tél az ő beszerzéseivel, a csontátjáró hidegeivel, az éhséggel és minden velejáró nyomorúságával.

Joggal s egyuttal félve kérdezheti tehát mindenki, hogy mikor lesz már ennek vége?!

Nem tudjuk, hogy ki adhatna erre ma biztos feleletet, mert hiszen onnan, ahonnan reménységet várnánk, a kormánytól, épen onnan vagyunk egyik oldalról a legerősebben sújtva, az adók kiméretlen felszólása és behajtása által. És ezt a rengeteg adót elnyeli az államháztartás feneketlen zsákja, ebből az adóból nem térül vissza semmi az adófizető polgár zsebébe, mert míg például hatalmas összeggel áldozunk utadóban utaink, a gazdasági élet eme egyik legfontosabb szervének fenntartásáért, addig utaink életveszélyesek a közlekedésre és temérdek kárt okoznak a járműveinkben.

A pénz vérkeringése tehát megállott, s ezzel együtt mindennapi gazdasági életünk folyamata is is.

Mikor lesz már egyszer ennek vége? mi igazán megmondani nem tudjuk, csak annyit tudunk a kérdezővel együtt, hogy ez sokáig már nem tarthat, legalább anélkül, hogy az annyira túlfeszített hur el ne szakadjon.

Nyárfát

vagontételben 25 cm-en felüli vastagságban, többszáz m³ mennyiséget lábon állva is vásárol 2-1

Bokor Elemér

fakereskedő, Toplița-Románá. Telefon: 25

Férfi pénztárcák

nagy választékban
kaphatók

a Sándory könyvkereskedésben.

A marosvásárhelyi 70 ágyas modern szanatórium

műtő és szülőszobákkal, Röntgen-, hydro- és elektrotherapiával, quarz és diathermiával, bacteriologiai és chemiai laboratoriumokkal stb. berendezve, továbbá hideg-, melegvizzel, központi fűtéssel, lifttel, rádióval felszerelve

december hó 16-án nyílt meg.

Felvesz: Sebészeti, nőgyógyászati, szülészeti, bel-, ideg-, bőrt-, urológiai-, fül-, orr-, gége-, szemészeti és gyermekgyógyászati betegeket.

13

**Izléses nyomdai
és könyvkötészeti
munkák**

Sándory-nyomda
Gyergyószentmiklós-Gheorgheni
judetul Ciuc.

**Dusan felszerelt
könyv- és papir-
kereskedés**

**Szigoruan
szolid árak!**

Figyelem!

Levélpapírok, borítékok, memorandumok, ügyvédi nyomtatványok, báli meghívók, árjegyzékek, étlapok, valamint mindenféle könyvkötészeti munkák legolcsóbb beszerzési forrása.

Papirkereskedésben nagy választék dobozos és mappás levélpapírokból, modern levelezőlapokból, patent ceruzákból, emlékkönyvekből, mindenféle irodai és iskolai felszerelésekből, valamint üzleti könyvekből.

**Szigoruan
szolid árak!**

Ha biztos eredménnyel, olcsó ár mellett akar hirdetni, úgy csakis a

„Gyergyói Ujság”
cimű hetilapban helyezze el hirdetésait.

Sándory Mihály könyvnyomdája Gheorgheni—Gyergyószentmiklóson.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.